

FACULTATEA MEDICINĂ**PROGRAM DE STUDII 0913.1 ASISTENȚA MEDICALĂ GENERALĂ****CATEDRA DE IGIENĂ****APROBATĂ**

la ședința Comisiei de asigurare a calității și
evaluării curriculare facultatea de Medicină 1
Proces verbal Nr. 9 din 19.03.2018

Președinte dr. hab.șt. med., conf. univ.

Suman Serghei

APROBATĂ

la ședința Consiliului Facultății de Medicină 1
Proces verbal Nr. 4 din 20.03.2018
Decanul Facultății de Medicină 1,

dr. șt. med., conf.univ.

Plăcintă Gheorghe

APROBATĂ

la ședința Catedrei de igienă
Proces verbal Nr. **8** din **13.03.2018**
Șef catedră, dr. șt. med., conf. univ.,
Cebanu Serghei

CURRICULUM**DISCIPLINA PROMOVAREA SĂNĂTĂȚII****Studii licență**

Tipul cursului: **Disciplină obligatorie**

Chișinău, 2018

I. PRELIMINARI

- **Prezentarea generală a disciplinei: locul și rolul disciplinei în formarea competențelor specifice ale programului de formare profesională/specialității**

Cursul de Promovarea sănătății reprezintă o componentă primordială în prevenirea bolilor și activitatea asistentei medicale generale. Conținutul cursurilor sunt structurate și vor include definiție, scop, obiective, conținut și orientare.

Promovarea sănătății și educația pentru sănătate a populației expusă în documente legislative ale Republicii Moldova și cele internaționale, element de bază al revoluției culturale.

- **Misiunea curriculumului (scopul) în formarea profesională**

Obiectivul principal al cursului este de a forma abilități și deprinderi în promovarea modului sănătos de viață și prevenirea bolilor în rândul populației. Starea de sănătate a populației Republicii Moldova, factorii de risc care o condiționează și rolul promovării sănătății și educației pentru sănătate a populației pentru a o menține și a o fortifica.

Cunoașterea tipurilor de profilaxia ca obiectiv de bază al promovării sănătății și educației pentru sănătate. Profilaxia: Primară (profilaxia); Secundară (denteroprofilaxia); Terțiară (metafilaxia).

Promovarea sănătății și educația pentru sănătate ca ramură științifică a sănătății publice, cunoașterea metodelor de cercetări științifice.

Mijloacele și formele de educație igienică a populației.

Metode de organizare și realizare a unei lecții pe teme educativ-igienice: conținutul conspectului unei informații (părțile) și expunerea lui. Pregătirea conținutului unui „Buletin sanitar”. Educația pentru sănătate a diferitor grupe de populație. Stilul de viață favorabil sănătății ca metodă de profilaxie a diferitor boli și dereglări, promovarea stilului și modului de viață sănătos.

- **Limba/limbile de predare a disciplinei: română;**
- **Beneficiari: studenții anului IV, facultatea Medicină 1, specialitatea Asistența medicală generală.**

II. ADMINISTRAREA DISCIPLINEI

Codul disciplinei	S.07.O.058		
Denumirea disciplinei	Promovarea sănătății		
Responsabil (i) de disciplină	dr. șt. med., conf. univ. Angela Cazacu-Stratu		
Anul	IV	Semestrul	VII
Numărul de ore total, inclusiv:	120		
Curs	20	Lucrări practice/ de laborator	20
Seminare	20	Lucrul individual	60
Stagiu clinic (total ore)			
Forma de evaluare	E	Numărul de credite	4

III. OBIECTIVELE DE FORMARE ÎN CADRUL DISCIPLINEI

- **la nivel de cunoaștere și înțelegere:**
 - scopul, obiectivele și conținutul promovarea sănătății și educației pentru sănătate;
 - principalele forme și metode de organizare și realizare a promovării sănătății și educației pentru sănătate cu diferite grupe de populație;
 - conținutul și principalele teme în promovarea sănătății și educației pentru sănătate, necesare pentru diferite contingente de populație;
 - rolul promovarea sănătății și educației pentru sănătate la îmbunătățirea stării de sănătate a populației;

- profilaxia primară și secundară a maladiilor. Rolul asistentului medical general în profilaxia diferitor maladii;
- formării stilului de viață favorabil sănătății, metodele și mijloacele ș.a.
- **la nivel de aplicare:**
 - să planifice lucru de promovarea sănătății și educației pentru sănătate a populației;
 - să alcătuiască planuri complexe de promovarea sănătății și educației pentru sănătate, asanării sănătății populației și formării stilului de viață favorabil sănătății;
 - să alcătuiască informații de educație igienică a populației pe diferite teme;
 - să organizeze, expună și realizeze conferințe, convorbiri, discuții cu conținut de promovarea sănătății și educației pentru sănătate;
 - să analizeze și aprecieze starea de sănătate a populației și să alcătuiască măsuri profilactice de asanare a ei.
 - să analizeze și aprecieze nivelul de cunoștințe în promovarea sănătății și educației pentru sănătate a populației și de a aplica metode de sporire a cunoștințelor.
- **la nivel de integrare:**
 - să aprecieze importanța promovării sănătății în contextul asistenței medicale generale;
 - să abordeze creativ problemele din domeniul asistenței medicale generale în contextul integrării disciplinei studiate cu alte discipline din domeniu;
 - să fie apt să utilizeze principiile profesional-deontologice generale și speciale în activitatea practică;
 - să posede abilități de a prezenta o informație în promovarea sănătății și educației pentru sănătate a populației;
 - să posede metode de a evalua obiectiv nivelul de cunoștințe în promovarea sănătății și educației pentru sănătate al populației în prevenirea maladiilor;
 - să fie apt de a asimila noile realizări în domeniul promovării sănătății.

IV. CONDIȚIONĂRI ȘI EXIGENȚE PREALABILE

Pentru a studia în profunzime Promovarea sănătății în perspectiva activității în domeniul asistenței medicale generale și a rezolvării diverselor probleme la capitolul respectiv studentul trebuie mai întâi să aibă anumite cunoștințe și să posede deja unele dexterități practice.

Ca condiție prealabilă pentru predarea disciplinei servește studierea de către studenți în primii ani de studii a disciplinelor medicale fundamentale (anatomia, biochimia, fiziologia), bazelor disciplinelor clinice (nursingul, terapia) și, de asemenea, a cursului de propedeutică igienică (igiena generală, epidemiologie) și alte discipline speciale.

V. TEMATICA ȘI REPARTIZAREA ORIENTATIVĂ A ORELOR

Cursuri (prelegeri) lucrări practice /seminare și lucru individual:

Nr. d/o	TEMA	Numărul de ore		
		P	L/P-S	L/I
1.	Promovarea sănătății și educația pentru sănătate. Scopul, sarcinile, conținutul, metodele de cercetare.	2	4	4
2.	Comunicarea în sănătate, formele și metodele de promovare a sănătății și educație pentru sănătate.	2	4	10
3.	Campanii de promovarea sănătății.	2	4	10
4.	Factorii comportamentali de risc: tabagismul, alcoolismul și narcomania; măsurile de profilaxie.	2	4	5
5.	Particularitățile promovării sănătății și educației pentru sănătate în instituțiile preșcolare și preuniversitare.	2	4	5
6.	Promovarea sănătății prin alimentația echilibrată, importanța alimentației sănătoase în profilaxia maladiilor nutriționale.	2	4	5

CD 8.5.1 CURRICULUM DISCIPLINĂ

Redacția:	06
Data:	20.09.2017
Pag. 4/8	

Nr. d/o	TEMA	Numărul de ore		
		P	L/P-S	L/I
7.	Modul și stilul sanogen de viață. Caracteristica sănătății populației în funcție de nivelul și calitatea vieții.	2	4	9
8.	Activități de promovarea sănătății și educația pentru sănătate în menținerea și îmbunătățirea sănătății generale a angajaților din diverse ramuri ale economiei naționale.	2	4	4
9.	Promovarea sănătății în profilaxia cancerului și maladiilor cardiovasculare.	2	4	5
10.	Activități de promovare a sănătății și educației pentru sănătate în prevenirea problemelor de sănătate la populația vârstnică. Asistenta medicală/nursa ca educator pentru sănătate.	2	4	3
Total		20	40	60

VI. OBIECTIVE DE REFERINȚĂ ȘI UNITĂȚI DE CONȚINUT

Obiective	Unități de conținut
Tema Promovarea sănătății și educația pentru sănătate. Formele și metodele de promovare a sănătății. Campanii de promovare a sănătății. (capitolul 1).	
<ul style="list-style-type: none">Să defineascăsă cunoascăsa demonstrezesă aplicesă integreze	Promovarea sănătății, educația pentru sănătate. Formele și metodele de promovare a sănătății. Elementele unei campanii de promovare a sănătății. Legislația în domeniul PS. Elaborarea unei metode de promovare a sănătății. Aplicarea în practică a unei campanii în promovarea sănătății.
Tema Modul și stilul de viață. Factorii comportamentali de risc. Alimentația echilibrată. Obezitatea. (capitolul 2).	
<ul style="list-style-type: none">Să defineascăsă cunoascăsa demonstrezesă aplicesă integreze	Modul și stilul de viață. Elementele sanogene și patogene ale modului și stilului de viață. Influența factorilor comportamentali de risc asupra copiilor și adolescenților. Elaborarea unui proiect demonstrativ cu tematica factorilor comportamentali de risc. Alimentația echilibrată și importanța alimentației sănătoase în prevenirea malnutriției.
Tema Starea de sănătate și maladiile secolului. Măsuri de prevenție a lor. (capitolul 3).	
<ul style="list-style-type: none">Să defineascăsă cunoascăsa demonstrezesă aplicesă integreze	Starea de sănătate a populației. Maladiile secolului. Instruirea populației din diverse ramuri economice în prevenirea maladiilor ocupaționale. Promovarea sănătății și educația pentru sănătate în prevenirea maladiilor în diverse instituții preșcolare și preuniversitare. Elaborarea unor campanii în prevenirea maladiilor secolului. Activitățile asistenței medicale ca educator în promovarea sănătății și educație pentru sănătate.

VII. COMPETENȚE PROFESIONALE (SPECIFICE (CS) ȘI TRANSVERSALE (CT)) ȘI FINALITĂȚI DE STUDIU**✓ Competențe profesionale (specifice) (CS)**

- **CP1.** Să identifice problemele de sănătate ale unei colectivități prin culegerea de informații și promovarea modului sănătos de viață.
- **CP2.** Să abordeze problemele de sănătate/boală din perspectiva particularităților comunității, în relație directă cu condițiile sociale, economice sau/și culturale proprii acelei colectivități.
- **CP3.** Să inițieze și să deruleze o activitate de cercetare științifică sau/și formativă în domeniul său de competențe.

✓ Competențe transversale (CT)

- **CT1.** Autonomie și responsabilitate: dobândirea de repere morale, formarea unor atitudini profesionale și civice, care să permită studenților să fie corecți, onești, neconflictuali, cooperanți, disponibili să ajute oamenii, interesați de dezvoltarea comunității;
- **CT2.** Interacțiune socială: să dezvolte abilități de lucru în echipă; să comunice oral și în scris cerințele, modalitatea de lucru, rezultatele obținute; să se implice în acțiuni de voluntariat, să cunoască problemele esențiale ale comunității.
- **CT3.** Dezvoltare personală și profesională: să valorifice optim și creative potențialul propriu în activitățile colective; să utilizeze tehnologia informației și comunicării.

✓ Finalități de studiu

La finalizarea studierii unității de curs studentul va fi capabil:

- să alcătuiască planuri complexe de promovare a sănătății și educației pentru sănătate, asanării sănătății populației și formării stilului de viață favorabil sănătății;
- să alcătuiască informații de promovare a sănătății și educației pentru sănătate a populației pe diferite teme;
- să organizeze, expună și realizeze conferințe, convorbiri, discuții cu conținut de promovare a sănătății și educației pentru sănătate;
- să analizeze și aprecieze starea de sănătate a populației și să alcătuiască măsuri profilactice de asanarea ei.
- să analizeze și aprecieze nivelul de cunoștințe în promovare a sănătății și educației pentru sănătate a populației și de a aplica metode de sporire a lor.

VIII. LUCRUL INDIVIDUAL AL STUDENTULUI

Nr.	Produsul preconizat	Strategii de realizare	Criterii de evaluare	Termen de realizare
1.	Lucrul cu sursele informaționale:	Lecturarea prelegerii sau materialul din manual la tema respectivă, cu atenție. Citirea întrebărilor din temă, care necesită o reflecție asupra subiectului. De făcut cunoștință cu lista surselor informaționale suplimentare la tema respectivă. De selectat sursa de informație suplimentară la tema respectivă. Citirea textului în întregime, cu atenție și scrierea conținutului esențial. Formularea generalizărilor și concluziilor referitoare la importanța temei/subiectului.	Capacitatea de a extrage esențialul; abilități interpretative; volumul muncii	Pe parcursul semestrului
2.	Lucrul cu caietul de lecții practice:	Până la rezolvarea sarcinilor din elaborarea metodică, de a analiza informația la tema respectivă din prelegere și manual. Rezolvarea sarcinilor consecutiv. Formularea concluziilor la finele fiecărei lecții. Verificarea finalităților lecției respective și aprecierea realizării lor. Selectarea informației suplimentare, folosind adrese electronice și bibliografia suplimentară.	Volumul de muncă, rezolvarea problemelor de situație, abilitatea formulării concluziilor	Pe parcursul semestrului
3.	Aplicarea diferitor tehnici de învățare		Volumul de muncă, gradul de pătrundere în esența diferitor subiecte, nivelul de argumentare științifică, calitatea concluziilor, elemente de	Pe parcursul semestrului

Nr.	Produsul preconizat	Strategii de realizare	Criterii de evaluare	Termen de realizare
			creativitate, demonstrarea înțelegerii problemei, formarea atitudinii personale	
4.	Lucrul cu materiale on-line	Căutarea și selectarea informațiilor referitor la temele selectate pentru campaniile de promovarea sănătății	Rezultatele prezentării	Pe parcursul semestrului
5.	Pregătirea și susținerea prezentărilor /portofoliilor:	Selectarea temei cercetării, stabilirea planului cercetării, stabilirea termenilor realizării. Stabilirea componentelor proiectului / prezentării PowerPoint – tema, scopul, rezultate, concluzii, aplicații practice, bibliografie. Recenzii colegi. Recenzii profesori	Volumul de muncă, gradul de pătrundere în esența temei proiectului, nivelul de argumentare științifică, calitatea concluziilor, elemente de creativitate, formarea atitudinii personale, coerența expunerii și corectitudinea științifică, prezentarea grafică, modalitatea de prezentare	Pe parcursul semestrului

IX. SUGESTII METODOLOGICE DE PREDARE-ÎNVĂȚARE-EVALUARE

• *Metode de predare și învățare utilizate*

Disciplina Promovarea sănătății este predată în manieră clasică: cu prelegeri și lucrări practice, cât și prin organizarea unei lecții de promovare a sănătății și educației pentru sănătate. La prelegeri va fi citit cursul teoretic de către titularii de curs. La lucrările practice studenții vor întocmi un plan de activitate, prezentări tematice, vor rezolva probleme, se vor utiliza forme de activitate individuală, frontală, în grup, ieșirea în teritoriu. Studenții vor completa caietele de lucrări practice și vor face cunoștință cu documente din domeniul promovării sănătății.

Catedra își rezervează dreptul de a petrece unele lucrări practice în manieră interactivă.

• *Strategii/tehnologii didactice aplicate (specifice disciplinei)*

Una dintre cele mai ineficiente metode de însușire este ascultarea pasivă a cursurilor, chiar și în cazul structurării și ilustrării foarte minuțioase ale acestora.

Pentru a însuși materialul este nevoie de cât mai multe modalități de procesare a materialului studiat. Îndeplinirea practică a unui lucru este mult mai eficientă, decât citirea despre cum trebuie să faci, dar și mai eficient este să înveți pe altcineva să facă același lucru.

Dacă doriți să aveți succese în însușirea promovării sănătății, urmează să lucrați activ cu materialul. Ce înseamnă acest lucru:

1. Inițial citiți materialul, dar nu pur și simplu îl parcurgeți cu vederea pe diagonală. Faceți notițe. Încercați să formulați singuri momentele principale.
2. Veniți la cursuri și lucrări practice, dar nu pentru a face prezență! Dacă procedați altfel, puțin probabil că veți face față cerințelor. Conspectați atent. Treceți informația prin sine și întrebați-vă: Sunteți de acord cu profesorul? Înțelegeți despre ce este vorba? Corespunde materialul predat cu cel din manual?
3. Puneți întrebări! Profesorului, unul altuia, sine însuși. În aula, în sala de studii, în coridoare, în birourile profesorilor. Faptul că puneți întrebări înseamnă că încercați să înțelegeți și să prelucrați materialul predat și nu poate fi decât salutar. Avem ore speciale

de consultații individuale: fiecare sâmbătă de la orele 9⁰⁰ până la 12⁰⁰. Nu ezitați să veniți la aceste consultații.

4. Organizați-vă în grupuri de câte 2-3 studenți pentru a vă întâlni regulat în vederea discuțiilor asupra materialului cursului și pregătirea pentru totalizări. De regulă, în grupuri de lucru mici se sintetizează o înțelegere mult mai amplă și mai clară, decât lucrând individual. În plus, abilitatea de a explica colegilor materialul însușit vă va fi foarte utilă pentru viitor.
5. Utilizați rațional timpul. Disciplina Promovarea sănătății înaintea cerințe înalte. Mai multe discipline predate în acest an de studiu înaintea aceleași cerințe. Prin urmare, veți fi nevoiți să vă gestionați rațional timpul și să găsiți balanța „de aur” dintre efortul depus pentru obținerea cunoștințelor, alte responsabilități și viața personală. Conform cerințelor în vigoare pentru fiecare oră de lucru în contact direct cu profesorul, studentul trebuie să lucreze individual 1-2 ore. Altfel spus, pentru însușirea suficientă a disciplinei Promovării sănătății urmează să lucrați individual cel puțin 5 ore săptămânal.

- **Metode de evaluare** (inclusiv cu indicarea modalității de calcul a notei finale)

Curentă: control frontal sau individual

- (a) aplicarea testelor docimologice,
- (b) rezolvarea problemelor/exercițiilor,
- (c) analiza studiilor de caz
- (d) realizarea unor jocuri de rol la subiectele discutate.
- (e) lucrări de control

Finală: examen.

La disciplina Promovarea sănătății este prevăzut examen – după finisarea modulului. Examenul constă din proba orală cu bilete, care conțin 3 întrebări și testare (4 variante a câte 50 teste).

La examen nu sunt admiși studenții cu media sub nota 5, precum și studenții care nu au recuperat absențele de la lucrările practice. Proba test-grilă constă din variante a câte 50 teste fiecare din toate temele cursului de Promovarea sănătății și educația pentru sănătate, dintre care 15 teste sunt compliment simplu, 35 teste - compliment multiplu. Pentru a răspunde la teste studentul are la dispoziție în total 50 minute. Proba se notează cu note de la 10 până la 0.

Proba orală se efectuează pe bilete, fiecare bilet, conținând câte 3 întrebări din diferite compartimente ale disciplinei. Pentru răspuns la bilet studentul are la dispoziție 45 minute (câte 15 minute la fiecare întrebare. Răspunsul la fiecare întrebare se notează cu note de la 10 până la 0, calculându-se apoi media pe bilet.

Subiectele testelor și a întrebărilor incluse în biletele de examinare se aprobă la ședința catedrei și se aduc la cunoștința studenților. Tot la ședința catedrei se aprobă și programele de bilete și întrebări pentru proba orală.

Pentru ca examenul să fie considerat promovat, studentul trebuie să obțină la fiecare probă minimum nota 5.

Nota finală constă din 3 componente: nota medie anuală (coeficientul 0,5), proba orală (coeficientul 0,3), test-grilă (coeficientul 0,2).

Evaluarea cunoștințelor se apreciază cu note de la 10 la 1 fără zecimale.

Nota medie anuală și notele tuturor etapelor de examinare finală (testare) - toate vor fi exprimate în numere conform scalei de notare (conform tabelului), iar nota finală obținută va fi exprimată în număr cu două zecimale, care va fi trecută în carnetul de note.

Modalitatea de rotunjire a notelor la etapele de evaluare

Grila notelor intermediare (media anuală, notele de la etapele examenului)	Sistemul de notare național	Echivalent ECTS
--	-----------------------------	-----------------

1,00-3,00	2	F
3,01-4,99	4	FX
5,00	5	E
5,01-5,50	5,5	
5,51-6,0	6	
6,01-6,50	6,5	D
6,51-7,00	7	
7,01-7,50	7,5	C
7,51-8,00	8	
8,01-8,50	8,5	B
8,51-8,00	9	
9,01-9,50	9,5	A
9,51-10,0	10	

Nota medie anuală și notele tuturor etapelor de examinare finală (testare, răspuns oral) - toate vor fi exprimate în numere conform scalei de notare (conform tabelului), iar nota finală obținută va fi exprimată în număr cu două zecimale, care va fi trecută în carnetul de note.

Neprezentarea la examen fără motive întemeiate se înregistrează ca "absent" și se echivalează cu calificativul 0 (zero). Studentul are dreptul la 2 susțineri repetate ale examenului nepromovat.

X. BIBLIOGRAFIA RECOMANDATĂ:

A. Obligatorie:

1. Promovarea sănătății (teorie și practică), sub redacția Gr. Friptuleac, Chisinau, 2018, la tipar.
2. Chicu V., Curocichin Gh., Friptuleac Gr. Promovarea sănătății. Chișinău, 2006, 224 p.;
3. Chicu V., Curocichin Gh., Friptuleac Gr. Activități practice la cursul Promovarea sănătății. Chișinău, 2006, 223 p.

B. Suplimentară

1. Duma O. Sănătate Publică și Management. Ed. Venus, Iași, 2012.
2. Popa M.I. Promovarea sănătății și educația pentru sănătate. București, 2006.